

سه‌شنبه ۲۴ تیر ۱۴۰۴ | ۱۹ محرم ۱۴۴۷

گزارش یک مهساگرندی

آمار ترک تحصیل، فقط یک عدد یا دردی روی کاغذ نیست؛ بلکه داستانی تلخ است که سرنوشت آینده‌سازان این مرز و بوم را تحت تأثیر قرار می‌دهد. هر کودک یا نوجوانی که تصمیم می‌گیرد دیگر به کلاس درس نرود، بدون شک از دنیای رشد و یادگیری جدا می‌شود و آن وقت، معلوم نیست چه آینده‌ای برایش رقم بخورد.

■ ■ ■

طبق تازه‌ترین جدول منتشرشده از سوی مرکز آمار ایران در رابطه با نرخ ترک تحصیل، تصویری نگران‌کننده از دانش‌آموزانی که مسیر آموزش را ترک کرده‌اند، به چشم می‌خورد؛ دانش‌آموزانی که به دلیل بی‌توجهی نسبت به آنها، مسیر زندگی‌شان تغییر کرده و اگر این بی‌توجهی ادامه داشته‌باشد، سرمایه‌های عظیم انسانی دیگری نیز از دست می‌رود.

تا همین چند سال پیش بود که خانواده‌ها، فرزندان را به مدرسه می‌فرستادند تا یادگیری علم و دانش، زندگی خود و حتی خانواده‌اش را نجات دهند. حالا اما، خانواده‌های زیادی هستند که دانش‌آموزی را، مسیری برای پیشرفت در زندگی فرزندان‌شان نمی‌بینند. شاید برای همین است که آمار ترک تحصیلی‌ها بیشتر از قبل شده‌است.

■ **آمار نگران‌کننده**

مرکز آمار ایران به تازگی گزارش خود را درباره نرخ ترک تحصیل دانش‌آموزان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ منتشر کرده‌است؛ آماري که با بررسی روندها و جزئیات آن، نشانه‌هایی هشداردهنده از چالش‌های بزرگ‌تری در نظام آموزشی کشور نمایان می‌شود.

بر اساس این گزارش، نرخ ترک تحصیل در مقطع متوسطه دوره اول با رقم ۶/۴ درصد، بیشترین سهم را در میان همه دوره‌ها به خود اختصاص داده‌است؛ این در حالی است که نرخ ترک تحصیل در متوسطه دوره دوم با کاهش قابل توجهی به ۲/۶ درصد رسیده‌است. نکته مهم‌تر، افزایش نرخ ترک تحصیل در دوره ابتدایی است که از ۱/۲۰ درصد به ۱/۴۵ درصد رسیده و به‌رغم اینکه عددی نسبتاً پایین به نظر می‌رسد، روند افزایشی آن، آن هم در پایه‌های ابتدایی که پایه‌های اصلی آموزش و تربیت شکل می‌گیرند، جای تأمل فراوان دارد.

این ارقام همچنین نشان می‌دهند که نرخ ترک تحصیل پسران در اکثر دوره‌ها از دختران بیشتر است؛ مثلاً در متوسطه دوره اول نرخ ترک تحصیل پسران ۷/۷۷ درصد است، که افزایش چشمگیر ۱/۲۳ درصدی نسبت به سال گذشته دارد، در حالی که این رقم برای دختران ۴/۹۸ درصد گزارش شده‌است.

این داده‌ها بیانگر یک واقعیت مهم است؛ دانش‌آموزان در سنین بلوغ و دوره متوسطه اول، با مشکلات و چالش‌های روبرو هستند که آنها را به ترک تحصیل سوق می‌دهد؛ مسائلی که می‌تواند شامل مشکلات فردی، خانوادگی، آموزشی، اجتماعی و حتی فرهنگی باشد.

با وجود اینکه بخش عمیقی در متوسطه دوره دوم، همچنان این درصدها نگران‌کننده است و نشان می‌دهد که دلایل ترک تحصیل تنها به مسائل ابتدایی محدود نمی‌شود، بلکه عوامل عمیق‌تر و پیچیده‌تری وجود دارد

گزارش ۲ مهساگرندی

رئیس‌جمهور و شهردار تهران قول داده‌اند خانه‌های تخریب‌شده در جنگ تحمیلی صهیونی‌ها علیه ایران را مثل روز اول بسازند. پیش از این هم شهرداری تهران افرادی را که منازل‌شان تخریب شده بود، در هتل اسکان داده بود. فراتر از تخصصی وام‌های ناچیز برای تهیه اسباب و اثاثیه که دردی را از مردم آسپید بده دو نمی‌کند، اقدامات اساسی در این رابطه لازم است با فوریت هر چه تمام صورت پذیرد. اقدام خوب، یعنی بازسازی خانه‌ها مثل روز اول، نیازمند اقدامات تکمیلی دیگری هم هست؛ تصویب یک مصوبه جامع، تخصیص قو‌ری منابع و ارائه منظم گزارش تصویری از بازسازی‌ای صورت گرفته سرپا است. علاوه بر تهران، در سایر شهرهای ایران هم متازلی دچار آسپید شده‌اند که نیازمند توجه و بازسازی است. جدا از اقدامات داخلی، پیگیری‌های حقوقی در مجامع بین‌المللی برای دریافت غرامت و محکوم کردن جنایات وحشیانه صهیونی‌ها، دیگر اقدامی است که نباید آن را مشمول مرور زمان کرد.

■ ■ ■

آنچه روزگاری با رنج یک عمر زندگی، ساخته بودند؛ خانه و آینده‌ای که به آن دل بسته بودند، در بهم‌ریختن زندگی ده‌ها خانواده کالفی‌بوده زندگی‌های که با سال‌ها تلاش آرام‌آرام ساخته شده‌بود، اما در عرض چند ساعت، ویران شد. بی‌تردید در چنین شرایط سختی، حضور مسئولان در کنار مردم آسپیدده

اگر چه رژیم صهیونیستی نتوانست به این تجاوز و خشبیانه ادامه دهد، اما همین چند روز برای بهم‌ریختن زندگی ده‌ها خانواده کالفی‌بوده زندگی‌های که با سال‌ها تلاش آرام‌آرام ساخته شده‌بود، اما در عرض چند ساعت، ویران شد. بی‌تردید در چنین شرایط سختی، حضور مسئولان در کنار مردم آسپیدده

سرویس اجتماعی ۸۸۵۲۳۰۶۰۰

ابهام در آمارهای رسمی درباره وضعیت دانش‌آموزان خارج از چرخه تحصیل در گزارش «جوان»

معمای ترک تحصیل در سایه آمار متناقض!

کارشناس آموزشی و فرهنگی در گفت‌وگو با «جوان»: مسئله اصلی و ریشه‌ای در ترک تحصیل، ناکارآمدی برنامه درسی است

وقتی برنامه درسی نتواند به نیازهای دانش‌آموز پاسخ دهد، موضوع ترک تحصیل نیز حل نمی‌شود

عکس ترن‌ینی است | ترالله انکونی | تسنیم

کنیم. ملاشاهی همچنین به نکته‌ای بسیار مهم اشاره می‌کند: «هر دو مرکز (مرکز آساری ایران و مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)، آمارهای خود را از منابع وزارت آموزش و پرورش گرفته‌اند، در حالی که بازنگری عمیق در سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی خبر می‌دهد، چراکه اگر پایه‌ها مستحکم نباشد، پایه‌های بالاتر دچار مشکلات عدیده‌ای می‌شوند.

■ **اختلاف فاحش آماري**

اما اعداد و ارقام تازه منتشر شده مرکز آمار درباره ترک تحصیل در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲، تنها بخشی از این واقعیت تلخ را نشان می‌دهد. محمدرضا ملاشاهی، معلم اهل سیستان و بلوچستان و کارشناس آموزشی و فرهنگی، در این رابطه نکات مهم و البته نگران‌کننده‌ای را در گفت‌وگو با «جوان» مطرح می‌کند: «آماري که مرکز آمار ایران منتشر کرده، با آمار مرکز پژوهش‌های مجلس مغایرت دارد. مثلاً نرخ ترک تحصیل در دوره ابتدایی را اعلام کرده، اما مرکز آمار نرخ ۴/۱۶ درصد را اعلام کرده که اختلاف فاحش و معناداری است. در متوسطه دوم هم اختلاف کم نیست، مرکز پژوهش‌ها ۱/۶۵ درصد و مرکز آمار ۲/۶۹ درصد را گزارش کرده‌اند.»

او معتقد است این اختلاف‌ها نشان می‌دهد که همچنان با چالش جدی «ختلاط آماري» مواجه هستیم و تا وقتی آمار دقیق و شفاف‌ی از ترک تحصیل داشته‌باشیم، نمی‌توانیم به صورت اثربخش و هدفمند سیاست‌گذاری

جدی و قابل‌تکلیی درباره سهم اختلالات روانی، رفتاری یا اختلالات یادگیری در ترک تحصیل تأکنون انجام شده‌باشد. ما تقریباً می‌دانیم فقر اقتصادی و معلولیت جسمی دو دلیل اصلی بازماندگی از تحصیل هستند، اما ترک تحصیل دلایل متنوع و گسترده‌تری دارد. ملاشاهی مواردی همچون ضعف در پیشرفت تحصیلی، نبود انگیزه کافی، اختلالات روانی و یادگیری، وجود مسائل اقتصادی و معیشتی را از دلایل ترک تحصیل برمی‌شرد، اما مهم‌ترین مسئله را ناکارآمدی برنامه درسی می‌داند:

«به عقیده من، مسئله اصلی و ریشه‌ای در رابطه با ترک تحصیل، ناکارآمدی برنامه درسی است. وقتی برنامه درسی نتواند به نیازهای دانش‌آموز پاسخ دهد، موضوع ترک تحصیل نیز حل نمی‌شود.»

او در این رابطه توضیح می‌دهد: «وقتی درباره مشکلات رفتاری، اختلالات یا کمبود انگیزه صحبت می‌کنیم، برنامه درسی باید بتواند این مسائل را به صورت محتوایی و با تربیت معلم مناسب پاسخ دهد؛ از طرفی برخی پژوهش‌ها نشان می‌دهد اختلالات یادگیری در ایران رو به افزایش است، که این موضوع می‌تواند ارتباط مستقیم با افزایش

آمار ترک تحصیل داشته باشد.»

■ **بحران برنامه درسی ناکار آمد**

کمبود پژوهش‌های تخصصی درباره ترک تحصیل و تغلوت آن با پدیده بازماندگی از تحصیل، یکی دیگر از مشکلاتی است که ملاشاهی بدان اشاره می‌کند: «غلب پژوهش‌ها بر ترک تحصیل و محاسبه و با هم مقایسه کنیم. طبق آخرین حالتی که این دو موضوع کاملاً متفاوت هستند و باید به صورت جداگانه و دقیق بررسی شوند. علل ترک تحصیل ممکن است با علل بازماندگی متفاوت باشد و میزان تأثیر این علل هم متفاوت است.»

این کارشناس آموزشی و فرهنگی با بیان اینکه عدم دقت آماری عملاً به معنای ناتوانی ما در فهم دقیق و کامل این پدیده است، می‌گوید: «عید می‌دانم پژوهش‌های

روزنامه جوان | شماره ۳۳۵۲

مسئله در کشوری با اعتقادات دینی و فرهنگی خاص می‌تواند یکی از عوامل ترک تحصیل باشد. این موضوعی است که کمتر به آن پرداخته شده‌است.»

او توضیح می‌دهد: «وقتی در روستا یا شهری بستر آموزش با کیفیت و متناسب با ویژگی‌های جنسیتی فراهم نباشد، خانواده‌ها ممکن است از ادامه تحصیل فرزندشان جلوگیری کنند یا دنبال راه‌های دیگری مانند مدارس دینی، آموزش مجازی یا آموزش از راه دور بروند.»

■ **لرزم مدیریت فرادستی**

ملاشاهی به روند کلی ترک تحصیل هم اشاره می‌کند و می‌گوید: «بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، روند ترک تحصیل در دهه اخیر در ایران کاهش‌ی بوده‌است، البته در سال‌هایی مثل ۹۸ که کرونا آمد، جهش ۱۲ درصدی در ترک تحصیل دیده شد، اما به طور کلی از سال ۹۳-۹۲ تا ۱۴۰۲-۱۴۰۱، آمار ترک تحصیل کاهش داشته‌است، البته این هم با آمار مرکز آمار ایران تناقض‌هایی دارد.»

او همچنین معتقد است: «ما با ضعف در اطلاعات آماری و اختلال در ثبت و گزارش‌ها روبرو هستیم. این مسئله بسیار پیچیده است و باید با روش‌های علمی و دقیق حل شود؛ تا بتوانیم وضعیت را شفاف کنیم. از طرف دیگر، این مشکل فقط به آموزش و پرورش مربوط نمی‌شود. وزارتخانه‌های مختلف مثل وزارت کار، بهداشت، کشور و نهادهای حمایتی مانند سازمان بهزیستی و کمیته امداد هم مسئولند.»

او به‌ا حتی تأکید می‌ز می‌گوید: «این نهاده‌ا باید پاسخگو باشند، اما معمولاً همه این مسئولیت‌ها به گردن آموزش و پرورش انداخته می‌شود. مشکلات اقتصادی و اجتماعی هم نقش مهمی در این پدیده دارند و بدون همکاری و مدیریت یکپارچه حکومتی نمی‌توان راه‌حلی یافت.» ملاشاهی در نهایت این موضوع را به شورای پشتیبانی سوادآموزی مرتبط می‌داند که ریاست آن با معاون اول ریاست جمهوری است و معتقد است که مدیریت‌فرادستی و هماهنگ لازم است تا بتوان با این بحران مقابله کرد.

■ **آینده در انتظار توجه**

مسئله ترک تحصیل، تنها یک هشدار جدی برای خانواده‌ها و مسئولان آموزشی است، بلکه زنگ خطری برای کل جامعه به حساب می‌آید؛ جامعه‌ای که قرار است آینده‌اش، به دست همین کودکان و نوجوانان ساخته شود، بنابراین اگر امروز گام‌مؤثری در مسیر آموزش آنها بر نداشته نشود، فردا هزینه سنگینی را متحمل خواهد شد. مدیر شک مسئولان باید به دقت ریشه‌ها و دلایل ترک تحصیل‌ها را بررسی کنند و عزم خود را برای بازگرداندن این دانش‌آموزان به چرخه آموزش جزم کنند، چراکه حتی ترک تحصیل یک دانش‌آموز هم اهمیت دارد، چه برسد به آمار و ارقام جامعه‌باری که امروز منتشر می‌شود.

امروز، بیش از هر زمان دیگری، نیازمند نگاهی دقیق، همدلانه و علمی به این بحران هستیم. بی‌تردید آموزش رسمی هم هدفمند، کلید تغییر و توسعه است و ترک تحصیل، قطع‌هین کلید و بستی درهای امیدوری نسل امروز است. نسلی که می‌تواند فرای کشور را بسازد؛ اگر به آن توجه شود.

فغان

از این بی‌وطنی!

در سپهر فرهنگ و تاریخ ایران، ورزش همواره فراتر از میدان رقابت، صحنه‌ای برای تجلی ارزش‌های والای انسانی و ملی بوده است. عزت نفس، وطن‌پرستی و پایبندی به آرمان‌های جمعی، از دیرباز در سنت پهلوانی ایران، به‌عنوان ستون‌های هویت ملی درخشیده‌اند.

با وجود این تصویر تازه منتشرشده از علیرضا فغانی، داو‌ر ایرانی‌الاصل فوتبال در مسابقات باشگاه‌های جهان، در کنار رئیس‌جمهور امریکا لکه ننگی بر دامان او و داغی بر غرور ملی ایرانیان شد. فغانی در سال‌های اخیر و موقعیت‌های مختلف اجتماعی و ملی، با کنش‌ها و اظهارنظرهای سیاسی خود نشان داده که فعالیت‌های او در ورزش نه در قالب یک کوفتبال در مسابقات جام جهانی ۲۰۲۲ قطر را عدم تمرکز کافی به‌دلیل مسائل سیاسی داخل ایران عنوان کرده‌بود. همچنین در اظهارنظری در صفحه مجازی خود به اعدام ی‌کی از جنایتکاران و قاتلان نیروهای امنیتی نیز اعتراض کرده‌بود. او طی سال‌های اخیر به‌خوبی نشان داده که بیگانه با دیدگاه‌های سیاسی نیست.

حالا چند روز پس از جنگ ۱۲ روزه میان ایران و رژیم صهیونیستی و امریکا، در حالی که با همکاری و مساعدت امریکا صدها نفر از سرداران، دانشمندان و زنان و کودکان ایرانی و بمباران مستقیم خاک ایران به دستور رئیس‌جمهور امریکا و عذا‌ر شدن خانواده‌های بسیاری در کشور، علیرضا فغانی با او خوش و بشی گرم می‌کند، دست می‌دهد، سر خم می‌کند و عکس یادگاری می‌گیرد. او حتی به همین مقدار هم بسنده نمی‌کند و در عکس یادگاری، ژست معروف ترامپ را می‌گیرد و بعد عکس را در صفحه شخصی خود به اشتراک می‌گذارد. گویی که او هیچ اهمیتی برای مسئله وطن قائل نیست و خون‌های بی‌گناه ریخته شده بر خیابان‌های ایران برای او موضوع چندان با اهمیتی نیست. خوش‌بینانه اگر نگوییم که انتخاب او برای این مسابقه عادلانه و برنام‌ه‌ری‌ز شده و عنوان بخشی از پیوست دامنه تقابل امریکا و اسرائیل علیه ایران بوده، لاقلاً می‌توان گفت که برای او چیزی جز پیشرفت‌های حرفه‌ای و شغلی، بدون کوچک‌ترین عیبانی به مفاهیم انسانی و ارزش‌های ملی اهمیت ندارد و برای اهداف شخصی خود حاضر به در آغوش فشردن بزرگ‌ترین جنایتکاران جهان است که در سر پیچ‌هایشان خون ایرانی می‌چکد. آقای فغانی! فرادست که هم شما فروموش می‌شوید، هم ترامپ و هم ما.

آنچه باقی می‌ماند، فعل شمامت و فعل ترامپ و فعل ما. ما مردم ایران را می‌سنایند، به خاطر آنکه همه عزتمندان تاریخ را ستوده‌اند. ترامپ را می‌سنایند، به خاطر آنکه همه مستغمران را سرزنش کرده‌اند و شما را نکوهش می‌کنند به خاطر آنکه هر وطن‌فروش ذلیلی را نکوهیده‌اند. پیشه‌اف می‌کنیم که دست بشوید و سری را که مقابل جنایتکاران خم شد، مقابل هموطنان خم کنید و عذر بخواهید. شاید که این مقاومتان شهید داغ غیر تمند شما را بخشدیندا!

نگریده

در دیدار با مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل

صورت گرفت

تسلیم پیام‌نخست‌وزیر

ورئیس ستاد ارتش پاکستان به رهبر انقلاب

پیام نخست‌وزیر و رئیس ستاد ارتش پاکستان به مقام معظم رهبری توسط وزیر کشور پاکستان به علی‌اکبر ولایتی، مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل، تسلیم شد. به گزارش فارس، علی‌اکبر ولایتی، مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل، در دیدار سید محسن نقوی، وزیر کشور پاکستان، ضمن ابراز خرسندی از این ملاقات، روابط ایران و پاکستان را عمیق، ریشه‌دار و برادرانه توصیف کرد و بر تحکیم و گسترش همکاری‌های دوجانبه تأکید کرد. در این دیدار، پیام نخست‌وزیر و رئیس ستاد ارتش پاکستان برای تقدیم به مقام معظم رهبری توسط وزیر کشور پاکستان به ولایتی تسلیم شد. دو طرف ضمن اظهار رضایت از روند رو به رشد روابط دوجانبه، بر اهمیت همکاری‌های گسترده‌تر در زمینه‌های مختلف تأکید کردند. ولایتی با اشاره به تحولات منطقه، به‌ویژه جنایات و اقدامات تجاوزکارانه رژیم صهیونیستی با حمایت امریکا علیه ایران و همچنین جنایات این رژیم در غزه، بر لزوم همکاری و اتحاد کشورهای اسلامی در برابر این اقدامات غیرقانونی تأکید کرد. وزیر کشور پاکستان نیز با محکومیت حملات و تجاوزات رژیم صهیونیستی و امریکا به خاک جمهوری اسلامی ایران، حمایت خود را از مواضع ایران اعلام کرد.

در خصوص همکاری سه‌جانبه بین ایران، پاکستان و عراق در زمینه برگزاری مراسم اربعین، دو طرف ضمن استقبال از این موضوع، بر لزوم تقویت هماهنگی‌ها تأکید کردند. ولایتی با اشاره به حضور پرشور زائران پاکستانی در مراسم اربعین گفت: ما به مسلمان پاکستان از طریق ایران به عراق سفر کرده و در این مراسم عظیم شرکت می‌کنند؛ این کار علاوه بر رسمیت دادن به روند همکاری، می‌تواند مقدمه‌ای برای تعاملات گسترده‌تر میان سه کشور باشد. ولایتی در بخشی از سخنان خود با اشاره به تاریخ مبارزات مردم علیه استعمار انگلیس گفت: ما متقدیم که مسلمانان نقش اساسی در آزادی هند از استعمار داشتند. مقام معظم رهبری نیز پیش از انقلاب کتابی در همین زمینه تأیلف و منتشر کرده‌اند.

وی در ادامه با اشاره به وضعیت منطقه قفقاز و جمهوری آذربایجان گفت: شما روابط نزدیکی با آذربایجان دارید، اما در عین حال باید توجه داشت که حکومت آذربایجان اقداماتی انجام می‌دهد که با دیدگاه‌های جهان اسلام مغایر است. از جمله می‌توان به میانجیگری میان جولانی و رژیم صهیونیستی و همچنین صدور نفت به اسرائیل در اوج جنایات این رژیم علیه مردم مظلوم فلسطین اشاره کرد. شما می‌توانید از آنها ببرسید اما اقدامات مغایر با دیدگاه مسلمانان و کشورهای اسلامی چرا انجام می‌شود؟ مشاور مقام معظم رهبری همچنین درباره احتمال مذاکره با امریکا گفت: ما با مذاکره‌ای که بدون پیش‌شرط و حفظ خطوط قرمز جمهوری اسلامی باشد، مخالفت نداریم. آنها می‌گویند که ایران باید از غنی‌سازی دست بکشد، در حالی که این مسئله از خطوط قرمز ماست و اگر فکر باشد مذاکره به توقف غنی‌سازی منوط شود، قطعاً چنین مذاکره‌ای انجام نخواهد شد. وی در ادامه سخنان رئیس‌جمهور امریکا را «متناقض و غیر قابل اعتماد» توصیف کرد.